

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-144

19.2.2024

Watercircles Forsikring ASA

Motorvogn

Totalskadd bil og motorsykkel – erstatningsoppgjør.

Sikredes bil og motorsykkel ble totalskadd i en brann, og han krevde erstatning av foretaket. Iht. forsikringsbevisene var forsikringssummen for bilen kr 250 000 og for motorsykkelen kr 100 000. Basert på disse forsikringssummene, og en egenandel på kr 5 000, tilbød foretaket erstatning med kr 245 000 for bilen og kr 100 000 for motorsykkelen. Sikrede hevdet han hadde krav på en høyere erstatning, idet han hevdet kjøretøyenes gjenanskaffelsesverdi (markedsverdi) var høyere, og fordi han mente det også fulgte av forsikringsvilkårene at internasjonal markedsverdi kunne legges til grunn. Foretaket avviste at sikrede kunne kreve høyere erstatning enn forsikringssummene, som sikrede selv hadde valgt. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakets erstatningsoppgjør for to brannskadde kjøretøy er korrekt, herunder forståelsen av forsikringsavtalens begreper forsikringssum, forsikringsverdi og markedsverdi.

Sikrede meldte 7.7.23 til foretaket om brann i en garasje hvor både hans bil (1965-modell Chevrolet Chevelle) og motorsykkel (1976-modell Kawasaki Z900) ble totalskadet.

Det følger av kjøretøyenes forsikringsbevis at de var forsikret mot brann, at forsikringssummen var kr 250 000 for bilen og kr 100 000 for motorsykkelen, samt at egenandelen var kr 5 000. Videre at:

Forsikringssummen vil ikke representere forsikringsverdien ved evt. skade. Summen angir kun maksimal forsikringsverdi. Forsikringsverdien ved skade tilsvarer markedsverdi vurdert på skadetidspunktet. Med markedsverdi menes normal omsetningsverdi i Norge, godkjent av selskapets takstmann. Der det kan være grunnlag for avvikende forsikringsverdi internasjonalt, vil den internasjonale markedsverdien kunne legges til grunn såfremt dette kan dokumenteres av forsikringstaker.

Det følger av verdivurderinger av 28.7.23 innhentet av foretaket fra en ekstern takstmann at bilens markedsverdi ble satt til kr 250 000, dvs. lik forsikringssummen, mens motorsykkelen markedsverdi ble satt til kr 95 000, dvs. kr 5 000 lavere enn forsikringssummen. Det følger av verdivurderingen for motorsykkelen at den hadde gått 12 345 km, at den tekniske bedømmelsen av karosseri, lakk og interiør var vurdert å være "God", at normal verdi var satt til kr 100 000, og at det var gjort fradrag for kr 5 000 for "Mangler og dokumenterte effekter".

Basert på de ovennevnte verdivurderingene, og det forhold at det ikke var lønnsomt med reparasjon av kjøretøyene, tilbød foretaket 8.9.23 erstatning for bilen med kr 245 000 etter fradrag for egenandel på kr 5 000, og erstatning for motorsykkelen med kr 95 000, som utgjorde "markedsverdi før skaden inkl. reg.avg."

Sikrede var uenig i markedsverdien foretaket hadde fastsatt på kjøretøyene, og antok at han kunne skaffe dokumentasjon for at bilen var verdt ca. kr 300 000 og motorsykkelen ca. kr 150 000.

Sikrede bemerket at han skulle ha "oppdatert verdien på kjøretøyene", men viste til det som sto om verdiene i forsikringsbevisene, herunder at "Der det kan være grunnlag for avvikende forsikringsverdi internasjonalt, vil den internasjonale markedsverdien kunne legges til grunn såfremt dette kan dokumenteres av forsikringstaker". Sikrede hevdet internasjonal verdi på kjøretøyene var betydelig høyere enn det han var tilbudt og lurte på hvilken dokumentasjon foretaket ønsket.

Foretaket svarte bl.a. at premien sikrede hadde betalt var beregnet på bakgrunn av forsikringssummen han selv hadde valgt, og at forsikringssummen var makserstatningen han kunne oppnå.

Sikrede sendte 17.10.23 klage til Finansklagenemnda. I tilsvaret opplyste foretaket at det ville øke tilbudet for motorsykkelen til kr 100 000, som tilsvarte forsikringssummen. Videre opplyste det at brannen ble ansett som en skadehendelse, og at det derfor kun var trukket en egenandel på kr 5 000.

Sikrede har i det vesentlige anført at det følger av forsikringsavtalen og dens vilkår at internasjonal verdi kan legges til grunn om det kan dokumenteres av forsikringstaker. Sikrede har anmodet foretaket om å opplyse hvilken dokumentasjon som kreves og tilbudt å innhente det, men foretaket har ikke vært interessert. Sikrede hevder poenget med forsikringene er at han får igjen det kjøretøyene er verdt uten at han må oppdatere verdien hvert år, og hevder kjøretøyene har hatt en stigende prisutvikling internasjonalt de senere år. I den anledning viser han til internasjonale annonser som dokumenterer at aktuelle typer kjøretøy er priset høyere enn foretaket har lagt til grunn. Han finner det urimelig om han ikke mottar erstatning som gjør han i stand til å gjenskaffe tilsvarende kjøretøy.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke har vurdert om markedsverdiene kan være høyere internasjonalt, idet det har tilbudt oppgjør basert på avtalt forsikringssum. Foretaket viser til at kasko på et veterankjøretøy er en førsterisikoforsikring, at det er en forsikringsform hvor man selv velger forsikringssum, og at det betyr at erstatningen er begrenset til summen som står i forsikringsavtalen selv om verdien på forsikret gjenstand kan ha økt i mellomtiden, nasjonalt eller internasjonalt. Foretaket hevder dette klart fremgår av teksten i forsikringsbevisene hvor det står at "forsikringssummen vil ikke representere forsikringsverdien ved evt. skade. Summen angir kun maksimal forsikringsverdi", og at dette viser at forsikringssum ikke er det samme som forsikringsverdi, og at teksten viser at det kun er forsikringsverdien (markedsverdi vurdert på skadetidspunktet), som kan avvike internasjonalt.

Foretaket viser til at det også fremgår av vilkårspkt. 6.1 at det er forskjell på forsikringsverdi og forsikringssum. Videre hevder foretaket at en språklig tolkning av teksten i forsikringsbeviset ikke etterlater noen tvil om at de avtalte forsikringssommene er maksimalt det som kan kreves erstattet, jf. Rt-1997-1807 som tilsier at det må tas "utgangspunkt i forsikringsavtalens objektive innhold ut fra en naturlig språklig forståelse". Foretaket hevder sikrede har misforstått forholdet mellom forsikringssum og forsikringsverdi, og at det objektivt sett ikke er grunnlag for en slik misforståelse, verken etter en naturlig språklig fortolkning av avtalen, generelle hensyn eller praksis. Foretaket viser ellers til FKN 2010-348 som gjaldt tvist om en skade skulle erstattes med et fast beløp (taksert forsikringsverdi) eller beregnes ut fra markedsverdi, og at nemnda der slo fast at "erstatningen blir da etter vilkårene 4.2.2, jf. også FAL § 6-1, fastsatt til markedsverdien med mindre denne er høyere enn forsikringssummen".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør for skadede kjøretøy er korrekt.

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering:

Sekretariatet vil innledningsvis vise til at du kun har krav på dekning av skader/tap som er omfattet av forsikringsvilkårene. Videre vil sekretariatet vise til at det er du som forsikringstaker/sikrede, som har bevisbyrden for at det i det enkelte tilfelle har oppstått en dekningsmessig skade/tap som faller inn under vilkårene. Dette følger av Finansklagenemndas praksis i tilsvarende saker. Det kan f.eks. vises til nemndas avgjørelse i FinKN 2012-595 hvor nemnda uttalte følgende:

Det er sikker praksis at det er sikrede som må dokumentere at skaden skyldes slike forhold som selskapet i henhold til vilkårene svarer for.

Det følger av forsikringsbevisene at forsikringssummen var kr 250 000 for din bil, kr 100 000 for din motorsykkel, at de var forsikret mot brann, at egenandelen var kr 5 000 og videre at:

Forsikringssummen vil ikke representere forsikringsverdien ved evt. skade. Summen angir kun maksimal forsikringsverdi. Forsikringsverdien ved skade tilsvarende markedsverdi vurdert på skadetidspunktet. Med markedsverdi menes normal omsetningsverdi i Norge, godkjent av selskapets taksmann. Der det kan være grunnlag for avvikende forsikringsverdi internasjonalt, vil den internasjonale markedsverdien kunne legges til grunn såfremt dette kan dokumenteres av forsikringstaker.

Videre vil sekretariatet vise til følgende punkt i forsikringsvilkårene:

6 Forsikringsverdi/forsikringssum

6.1 Forsikringsverdien for motorvogn beregnes etter hva det på skadedagen vil koste Selskapet å anskaffe og omregistrere tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - utstyrt motorvogn/del av samme merke, modell, type, årgang, utførelse og stand, - gjenanskaffelsesverdien, begrenset oppad til avtalt forsikringssum i forsikringsbeviset.

[...]

6.2 [...]

6.3 Forsikringssummen kan inngå som grunnlag for premiefastsettelsen.

7.3 Oppgjørsregler ved kondemnasjon

7.3.1 Er motorvognen eller del av den gått tapt, eller reparasjon av skaden etter Selskapets mening ikke er lønnsom, kan Selskapet foreta kontant oppgjør, eller erstatte motorvognen/delen med en tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - motorvogn/del. Ved privat import skal originale tollkvitteringer inngå i beregningsgrunnlaget.

Selskapet har adgang til å foreta kontantoppgjør med hva det på skadedagen vil koste Selskapet å anskaffe en slik motorvogn

7.4 Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes den egenandel som fremgår av punktene nedenfor dersom ikke annen egenandel fremgår av forsikringsbeviset.

[...]

Utbetaler Selskapet ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede i henhold til flere forsikringsavtaler, trekkes bare en egenandel - den største. Det samme gjelder også hvis skadetilfellet fører til fradrag av flere egenandeler etter disse vilkår.

Det følger av sakens dokumenter at foretaket, basert på kjøretøyenes forsikringssum, tilbød 8.9.23 erstatning for bilen med kr 245 000, etter fradrag for egenandelen på kr 5 000, og kr 100 000 for motorsykkelen, jf. korrigert tilbud 18.12.23.

Slik sekretariatet oppfatter din klage hevder du å ha krav på høyere erstatning fordi kjøretøyenes internasjonale verdi var høyere enn de verdiene foretaket hadde lagt til grunn for sine tilbud.

Sekretariatet legger til grunn for sin vurdering at forsikringssommene som fremgår av forsikringsbevisene er summer du har valgt å forsikre dine kjøretøy for, og som du da også har betalt premie av.

Basert på dette utgjør forsikringssummene de maksimale beløpene foretaket kan bli ansvarlig for, slik at du ved totaltap ikke kan oppnå en høyere erstatning, selv om kjøretøyenes forsikringsverdi (gjenanskaffelsesverdi) skulle være høyere. Det er sekretariatets vurdering at dette fremgår både av forsikringsbeviset, hvor det er presisert at forsikringssummen angir maksimal forsikringsverdi, og av vilkårspkt. 6.1, hvor det står at forsikringsverdien er "begrenset oppad til avtalt forsikringssum i forsikringsbeviset". Sekretariatet kan ikke se at teksten i forsikringsbeviset, der det refereres til den internasjonale markedsverdien, gir grunnlag for en annen tolkning, idet det fremgår av den teksten at det gjelder fastsettelse av "forsikringsverdi" og ikke forsikringssummen. Sekretariatet gjør oppmerksom på at det kun er i tilfeller der foretaket vurderer den nasjonale markedsverdien til å være lavere enn forsikringssummen, at det vil kunne være aktuelt for forsikringstaker å dokumentere at den internasjonale verdien til en forsikret gjenstand er høyere. Sekretariatet vil videre bemerke at dersom det er slik at kjøretøyene du hadde forsikret hadde en høyere markedsverdi enn hhv. kr 250 000 og kr 100 000, og du ønsket å ha forsikring for den reelle markedsverdien, så var det ditt ansvar å sørge for at du hadde tegnet slike forsikringer.

Sekretariatets konklusjon bli således at foretakets erstatningsoppgjør har vært korrekt, og at du ikke har krav på erstatning utover det foretaket har tilbudt deg.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).